

syn til § 4, er fremkaldt ved Uanskeligheden af, at der optoges i Loven en Bestemmelse, som udviste, at der udfordres absolut Pluralitet. Dette Forslag har Udvalget maattet tiltræde, da det aldeles billiger de Grunde, hvorpaa den ærede Forslagsstiller har fremført dette Forslag. Der er ogsaa til denne Paragraph fremkommet et andet Endringsforslag, som gaaer ud paa, at der ved Bestemmelsen af den aarlige Godtgjørelse for Høveriet vilde navnlig være at tage Hensyn til Priserne for Arbejdet i de, for Forretningen foretages, sidst udløbne 15 Calendaraar i den større eller mindre Omegn, som Afsløsningsmændene antage for i den Henseende at være under lige Vilkaar med det Sted, for hvilket Høveriet agtes afløst, samt at bringe i Anslag, hvilke Udgifter een Gang for alle den tilsigtede Forandring vil medføre for den Høveriberettigede. Dette Endringsforslag har Udvalget ikke troet at kunne tiltræde. Det er saavel af Landbocommissionen, som ogsaa af Indenrigsministeren udviklet, hvorlunde det kan medføre skadelige Følger at optage enkelte Bestemmelser med Hensyn til de Normer, hvorefter Erstatning vil være at give for Høveriets Afsløsning. Høveriet maa, saaledes som det er yttret, baade i Landbocommissionen og af Indenrigsministeren, hvad ogsaa Udvalget har maattet tiltræde, betragtes som et Hele, som et Complex, og Alt, hvad der staaer i Forbindelse med dets Afsløsning og Erstatningen for samme, maa under Det komme i Betragtning, og enkelte Momenter, til hvilke der kunde være at tage Hensyn, kunne kun vanskeligt og farligt opstilles. Derom have samtlige Medlemmer af Udvalget været enige, da Erfaringen har vist, at i de Tilfælde, hvor saadanne enkelte Momenter ere opgivne, Vedkommende, til hvem det var overdraget at ansætte den Godtgjørelse, der skulde finde Sted, have fundet sig saaledes bundne derved, at de stundom have maattet handle mod deres Overbeviisning, handle mod det, som de i de enkelte Tilfælde vilde ansee for at være Ret. Det er af Landbocommissionen yttret, at der dog muligt kunde være at give Regulativer, hvorefter Afsløsningsmændene havde at rette sig, men Udvalget har ikke troet at burde tiltræde denne Mening, hvilken heller ikke har

fundet Gehør hos Indenrigsministeren; han har imidlertid yttret i Motiverne, at, hvis det skulde vise sig, at saadanne Regulativer kunde være ønskelige, kunde de, naar dette havde vist sig, tilveiebringes, og dette har ogsaa Udvalget fundet at være det Rigtige. Med Hensyn til det Specielle i Endringsforslaget, da er det ikke ganske tydeligt, om der alene skulde tages Hensyn til Priserne for Gangdagsarbejde eller, da Udtrykkene ere temmelig almindelige, synes det, som om der ogsaa skulde tages Hensyn til Priserne for Spandagsarbejde. Men det Sidste vilde vist idetmindste medføre betydelige Vanskeligheder, da det neppe kan siges, at der i en vis Omegn gives nogen saadan bestemt Priis eller har været nogen saadan bestemt Priis i de sidst forløbne 15 Aar for saadant Spandagsarbejde. Desuden er det, som sagt, jo kun et enkelt Moment, og alene at anbefale Boldgiftsmændene at tage Hensyn dertil, har man antaget at ville medføre Betænkelse.

Ryholm: Det var kun i Anledning af § 4, jeg ønskede at gøre et Par Bemærkninger. I Udkastets § 4 staaer der i 5te Linie: „den Nytte, som den til Arbejdet Berettigede skjønes at kunne have af det ham tilkommende Arbejde“, og det skulde lægges til Grund for Afsløsningen. Disse Ord forekomme mig at være altfor stærkt betegnende. Det er nemlig bekjendt, at i de fleste Høveriforeninger findes anført en stor Mængde Arbejde, som aldrig nogenstunde i Virkeligheden har været forbrugt af Eieren, og, dersom Commissionen nu skulde tilkjende Erstatning for alt det Arbejde, som staaer i disse Høveriforeninger, da frygter jeg virkelig for, at den Sum, det vilde løbe op til, vilde blive saa stor, at de Høveriydende ikke kunde betale den. Jeg vilde derfor ønske, at disse Ord maatte blive forandrede derhen, at der istedetfor „det ham tilkommende Arbejde“ kom til at staae: „det virkelig forbrugte Arbejde.“

Der er endnu en anden lille Bemærkning, jeg vil tillade mig at gøre med Hensyn til, at Udvalget har troet at burde forandre den Indstilling, som er gjort i Regjeringsudkastet om, at Godtgjørelsen kunde betales i Korn efter Capitelstarten, naar begge Parter derom være enige,